

ПрАТ “ВНЗ “МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ”

Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого

МАУП

Кафедра теорії держави і права та конституційного права

Затверджую:

Директор Навчально-наукового
інституту права ім. князя
Володимира Великого

Микола ЗУБРИЦЬКИЙ

“27” 08 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
теорії держави і права та
конституційного права
Протокол № 1 від “27” 08 2025 р.
Завідувач кафедри

Анатолій ТАЛАХ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ»

Спеціальності: 262 Правоохоронна діяльність

Освітнього рівня: другий (магістерський) рівень

Освітньої програми: «Правоохоронна діяльність»

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Муравйова Ірина Анатоліївна - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії держави і права та конституційного права

(підпис)

Викладач:

Муравйова Ірина Анатоліївна - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кафедри теорії держави і права та конституційного права

(підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри теорії держави і права та конституційного права

Протокол № 1 від «24» 08 2025р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Актуальні проблеми механізму захисту прав людини
Шифр та назва спеціальності	262 Правоохоронна діяльність
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год Лекції : 24 Семінарські заняття: 16 Самостійна робота студентів: 80
Терміни вивчення дисципліни	I семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-istorii-ta-teorii-derzhavi-i-prava.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Муравйова Ірина Анатоліївна	
Науковий ступінь	кандидат юридичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри теорії держави і права та конституційного права
Дисципліни, які викладає НПП	Актуальні проблеми механізму захисту прав людини
Напрями наукових досліджень	Актуальні проблеми захисту прав людини, філософія права, актуальні проблеми конституційного права, судоустрій та адвокатура.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0001-8206-2640 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=Ndgeu3oAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	dekanat_ip@ukr.net
Контактний тел.	+0444909502

Телефон кафедри	(044) 490-95-21, (044) 490-95-02
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-admin-prava/muravjova.html

Анотація курсу. Навчальна дисципліна “Актуальні проблеми механізму захисту прав людини” висвітлює основні теоретичні засади права прав людини як складової юридичної науки, основні сучасні механізми захисту прав людини та актуальні проблеми практичного застосування вказаних механізмів в правозастосовній діяльності.

Предмет вивчення дисципліни. Предметом навчальної дисципліни «Актуальні проблеми механізму захисту прав людини» є: основні теоретичні засади права прав людини як складової юридичної науки, основні сучасні механізми захисту прав людини та актуальні проблеми практичного застосування вказаних механізмів.

Мета курсу: Всебічне пізнання та осмислення проблем застосування механізмів захисту прав людини та, відповідно, здійснення ефективного захисту прав людини на міжнародному, регіональному, національному та локальному рівнях.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з основними засадами та базовими категоріями права прав людини як галузі наукового пізнання; формування у них цілісного розуміння актуальних проблем сучасних механізмів захисту прав людини, а також закріплення такого розуміння у вигляді переконань та настанов поведінки.

Пререквізити навчальної дисципліни: Філософія, Загальна теорія держави і права, Конституційне право України, Охорона прав людини, Юридична деонтологія, Міжнародне публічне право, Кримінальне право, Кримінальний процес.

Програмні компетентності (Загальні (ЗК), Спеціальні (СК):

Інтегральна компетентність	Формування здатності розв'язувати задачі інноваційного характеру у сфері права, що передбачає застосування правових доктрин, правових принципів, норм права та характеризується комплексністю та невизначеністю умов забезпечена всією навчальною дисципліною в її сукупності.
-----------------------------------	--

Загальні компетентності	ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. Забезпечено дисципліною, зокрема у Темі 1 Вступ. Людина як найвища соціальна цінність. Право як міра добра і справедливості висвітлюються абстрактні науково-теоретичні поняття прав людини, Темі 2 - Основи теорії прав людини. Поняття та генеза прав людини, Темі 3. Типологія та класифікація прав людини. Спільне та відмінне між права та свободами людини, Темі 10. Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини та Темі 11. Обмеження прав і свобод людини. Механізми захисту прав і свобод формується здатність як усвідомлювати рівність можливостей, так і розуміти сутність гендерних проблем сучасного суспільства.
Спеціальні (фахові/предметні) компетентності	СК4. Спроможність організовувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності. Забезпечено дисципліною, зокрема у Темі 3. Типологія та класифікація прав людини. Спільне та відмінне між права та свободами людини, Темі 8. Національні механізми захисту прав людини та Темі 9. Інституційні та локальні механізми захисту прав людини формується здатність організовувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.
	СК5.Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності. Забезпечено дисципліною, зокрема у Темі 6. Регіональні механізми захисту прав людини. Європейський регіональний механізм захисту прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, Темі 8. Національні механізми захисту прав людини, Темі 9. Інституційні та локальні механізми захисту прав людини, Темі 10. Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини та Темі 11. Обмеження прав і свобод людини. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах збройного конфлікту або надзвичайної ситуації формується здатність давати кваліфіковані

	юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.
	СК15. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз приватним та публічним інтересам людини й держави. Забезпечено дисципліною, зокрема у Темі 6. Регіональні механізми захисту прав людини. Європейський регіональний механізм захисту прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, Темі 8. Національні механізми захисту прав людини, Темі 9. Інституційні та локальні механізми захисту прав людини, Темі 10. Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини та Темі 11. Обмеження прав і свобод людини. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах збройного конфлікту або надзвичайної ситуації формується здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз приватним та публічним інтересам людини й держави.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (РН):	РН 1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять. Забезпечено дисципліною, зокрема Тема 3. Типологія та класифікація прав людини. Спільне та відмінне між права та свободами людини, Тема 6. Регіональні механізми захисту прав людини. Європейський регіональний механізм захисту прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, Тема 8. Національні механізми захисту прав людини, Тема 9. Інституційні та локальні механізми захисту прав людини, Тема 10. Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини та Тема 11. Обмеження прав і свобод людини. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах збройного конфлікту або надзвичайної ситуації розвинути здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців - зокрема, під час публічних виступів, дискусій та проведення занять.
	РН 4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів. Забезпечено дисципліною, зокрема Тема 3. Типологія та класифікація прав людини. Спільне та відмінне між права та свободами людини, Тема 10. Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини та Тема 11. Обмеження прав і свобод людини. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах збройного конфлікту або надзвичайної ситуації сформулюють вміння узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

	РН 8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків. Забезпечено дисципліною, зокрема Тема 6. Регіональні механізми захисту прав людини. Європейський регіональний механізм захисту прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, Тема 8. Національні механізми захисту прав людини, Тема 9. Інституційні та локальні механізми захисту прав людини, Тема 10. Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини та Тема 11. Обмеження прав і свобод людини. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах збройного конфлікту або надзвичайної ситуації закріплюють здатність забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.
	РН 15. Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку. Забезпечено дисципліною, зокрема Тема 6. Регіональні механізми захисту прав людини. Європейський регіональний механізм захисту прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, Тема 8. Національні механізми захисту прав людини, Тема 9. Інституційні та локальні механізми захисту прав людини, Тема 10. Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини та Тема 11. Обмеження прав і свобод людини. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах збройного конфлікту або надзвичайної ситуації закріплюють вміння модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання / методи оцінювання
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	
Тема 1	Вступ. Людина як найвища соціальна цінність. Право як міра добра і справедливості.	2	2	6	Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; аналітичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива); метод самоконтролю та
Тема 2.	Основи теорії прав людини. Поняття та генеза прав людини.	2	2	6	
Тема 3.	Типологія та класифікація прав людини. Спільне та відмінне між права та свободами людини.	2	2	8	
Тема 4.	Діяльність Організації Об'єднаних Націй як основний універсальний механізм захисту прав людини.	2	2	6	
Тема 5.	Інші міжнародні механізми захисту прав людини на універсальному, регіональному, національному та локальному рівнях.	2	2	8	
Тема 6.	Регіональні механізми захисту прав людини. Європейський регіональний механізм захисту прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод.	2		8	
Тема 7.	Інші регіональні механізми захисту прав людини (міжамериканська, ісламська, африканська системи захисту прав людини)	2	2	6	
Тема 8.	Національні механізми захисту прав людини.	2	2	8	
Тема 9.	Інституційні та локальні механізми захисту прав людини.	2		8	
Тема 10.	Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини	2		8	
Тема 11.	Обмеження прав і свобод людини. Механізми захисту	4	2	8	

	прав і свобод людини в умовах збройного конфлікту або надзвичайної ситуації.				самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Модульна контрольна робота					
Всього:		24	16	80	
Разом:		120			
Форма контролю: залік					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль – проведення семінарських занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок здобувачем освіти з кожної окремої теми модуля навчальної дисципліни. Прозорість оцінювання рівня знань здобувачів освіти забезпечується чіткими критеріями.

Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському занятті відповідно конкретним темам і включає стандартизовані форми контролю теоретичної підготовки. Поточний контроль включає оцінювання усне або письмове опитування. Поточна навчальна діяльність здобувачів освіти оцінюється за затвердженою системою оцінювання для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми. Самостійна робота здобувачів освіти, яка передбачена в темі поряд із аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Конкретна кількість балів за роботу здобувачів освіти під час семінарських та практичних занять визначається керівником заняття.

Результати поточного контролю під час проведення семінарських та практичних занять заносяться науково-педагогічним працівником до журналу обліку відвідування занять здобувачами освіти та їх успішності.

Здобувач освіти може відпрацювати пропущені теми або перескладати їх на позитивну оцінку викладачу під час його консультацій під час вивчення модулю, тим самим набрати кількість балів не меншу за мінімальну, щоб бути допущеним до підсумкового модульного контролю.

Модульний контроль – визначає якість виконаної здобувачем освіти навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів. Протягом семестру студент має виконати та захистити курсову роботу. По закінченню вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти складає семестровий залік.

Залік проводиться в усній формі: до завдання входять 3 теоретичних питання.

Загальна підсумкова оцінка (в балах) = результати поточної роботи + результати екзамену.

Система оцінювання та вимоги.

	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Модульна контрольна робота ***	Залік	Загальна кількість балів
	C3 1	C3 2	C3 3	C3 4	C3 5	C3 6	C3 7	C3 8	C3 9	C3 10	C3 11			
Робота на семінарському занятті (C3)*	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	40	100
Самостійна робота**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 5 балів.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

** Самостійна робота студента передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 2 або 3 бали.

***Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 20 питань.

Види тестових завдань:

- З вибором однієї правильної відповіді з наведених варіантів;
- З вибором кількох правильних відповідей;

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 10 балів.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу. Курс «Актуальні проблеми механізму захисту прав людини» (для магістрів) передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали. Відсутність на лекції не відпрацьовується, оскільки теми та питання лекцій і семінарських занять співпадають. Відсутність на семінарському занятті відпрацьовується. Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

На останньому за розкладом занятті проводиться основна форма поточного контролю у вигляді письмової модульної контрольної роботи. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

<https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-istorii-ta-teorii-derzhavi-i-prava/metodichni-rekomendacii8.html>

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Людина як найвища соціальна цінність. Право як міра добра і справедливості. Основи теорії прав людини.

Людина як найвища соціальна цінність. Організація взаємовідносин в трикутнику “людина-суспільство-держава”. Право як міра добра і справедливості та формалізоване відображення універсальних загальнолюдських морально-етичних цінностей. Верховенство права та правова держава. Теорія прав людини, її виникнення та розвиток. Видатні мислителі, які досліджували питання прав людини, та видатні правозахисники людства.

Тема 2. Поняття та генеза прав людини. Типологія та класифікація прав людини. Спільне та відмінне між правами та свободами людини.

Поняття та генеза прав і свобод людини. Спільне і відмінне між правами людини та людськими свободами. Класифікація прав людини. Природні права людини. Охорона та захист прав людини: спільне та відмінне. Основні історико-правові акти в сфері захисту прав людини. Велика хартія вольностей 1215 року. Білль про права 1689 року. Декларація прав людини і громадянина 1789 року. Білль США про права 1791 року.

Тема 3. Діяльність Організації Об'єднаних Націй як основний універсальний механізм захисту прав людини.

Універсальні механізми захисту прав людини. Організація Об'єднаних Націй як основний універсальний механізм захисту прав людини. Міжнародний білль про права. Загальна декларація прав людини ООН. Міжнародний пакт про економічні, соціальна та культурні права 1966 року. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року. Генеральна асамблея та Рада Безпеки ООН. Рада ООН з прав людини та комітети ООН як механізми захисту прав людини. Спеціалізовані агенції та інституції ООН, які займаються правозахистом. Міжнародні судові інстанції ООН. Конвенція ООН про права дитини 1989 року. Конвенція ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1998 року.

Тема 4. Інші міжнародні механізми захисту прав людини на універсальному, регіональному, національному та локальному рівнях.

Інші міжнародні механізми захисту прав людини та прояв їхньої діяльності на універсальному, регіональному, національному, локальному рівнях. Міжнародні неурядові та гібридні організації. Міжнародний комітет Червоного Хреста, Міжнародна федерація товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця, Міжнародне товариство прав людини.

Тема 5. Регіональні механізми захисту прав людини. Європейський регіональний механізм захисту прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод.

Рада Європи та європейський регіональний механізм захисту прав людини. Організація з безпеки та співробітництва в Європі як складова європейського регіонального механізму захисту прав людини. Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод. Європейський Суд з прав людини. Порядок виконання рішень Європейського Суду з прав людини. Захист прав людини в інституційних механізмах Європейського Союзу.

Тема 6. Інші регіональні механізми захисту прав людини (міжамериканська, ісламська, африканська системи захисту прав людини)

Міжамериканський регіональний механізм захисту прав людини. Організація американських держав. Американська конвенція про права людини (пакт Сан-Хосе). Міжамериканська комісія з прав людини. Міжамериканський суд з прав людини. Африканський союз. Африканська хартія прав людини і народів 1981 р. Організація ісламського співробітництва. Каїрська декларація прав людини в ісламі 1990 р.

Тема 7. Національні механізми захисту прав людини.

Національні механізми захисту прав людини в країнах євроатлантичної спільноти (глобального Заходу). Національні механізми захисту прав людини в Південній Америці, Африці, окремих країнах Азії та в Океанії.

Тема 8. Інституційні та локальні механізми захисту прав людини.

Інституційні та локальні (місцеві) механізми захисту прав людини. Контроль глави держави за додержанням прав людини. Парламентський контроль за додержанням прав людини. Уповноважений із захисту прав людини (омбудсмен). Судова влада та правосуддя як механізм захисту прав людини. Адвокатура та нотаріат як механізм захисту прав людини. Роль місцевого самоврядування у захисті прав людини.

Тема 9. Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини

Самозахист як основний механізм захисту прав та свобод людини. Право на самооборону та на захист своїх прав усіма способами, незабороненими законом.

Тема 10. Обмеження прав і свобод людини. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах збройного конфлікту або надзвичайної ситуації.

Обмеження прав і свобод людини в суспільних інтересах. Права і свободи людини, які не підлягають обмеженню. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах міжнародного або внутрішнього збройного конфлікту або ж надзвичайної ситуації.

Плани семінарських (практичних) занять

Практичні (семінарські) заняття є логічним продовженням лекційного курсу. На них поглиблюють, закріплюють та деталізуються знання, отримані під час лекції і в результаті самостійної роботи.

Практичні (семінарські) заняття спрямовані на підвищення теоретичного рівня знань у галузі етики в цілому та професійної етики юриста зокрема, більш поглиблене вивчення складних або дискусійних питань відповідної теми, на поточний контроль засвоєння знань, умінь, навичок студентів.

Тема 1. Людина як найвища соціальна цінність. Право як міра добра і справедливості. Основи теорії прав людини.

Питання до семінарського заняття:

1. Людина як найвища соціальна цінність.
2. Організація взаємовідносин в трикутнику “людина-суспільство-держава”.
3. Право як міра добра і справедливості та формалізоване відображення універсальних загальнолюдських морально-етичних цінностей.
4. Верховенство права та правова держава.
5. Теорія прав людини, її виникнення та розвиток.
6. Видатні мислителі, які досліджували питання прав людини.
7. Видатні правозахисники людства.

Тема 2. Поняття та генеза прав людини. Типологія та класифікація прав людини. Спільне та відмінне між правами та свободами людини.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття прав і свобод людини
2. Генеза прав і свобод людини.
3. Спільне і відмінне між правами людини та людськими свободами.
4. Класифікація прав людини.
5. Природні (невід’ємні) права людини.
6. Охорона та захист прав людини: спільне та відмінне.
7. Основні історико-правові акти в сфері захисту прав людини (англійські Велика хартія вольностей 1215 року, Білль про права 1689 року, французька Декларація прав людини і громадянина 1789 року, Білль про права 1791 року).

Тема 3. Діяльність Організації Об’єднаних Націй як основний універсальний механізм захисту прав людини.

Питання до семінарського заняття:

1. Універсальні механізми захисту прав людини.
2. Загальна декларація прав людини ООН.
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 року.
4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року.
5. Організація Об’єднаних Націй як основний універсальний механізм захисту прав людини. Генеральна асамблея та Рада Безпеки ООН.

6. Рада ООН з прав людини та комітети ООН як механізми захисту прав людини.
7. Спеціалізовані агенції та інституції ООН, які займаються правозахистом.
8. Міжнародні судові інстанції ООН.
9. Конвенція ООН про права дитини 1989 року.
10. Конвенція ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1998 року.

Тема 4. Інші міжнародні механізми захисту прав людини на універсальному, регіональному, національному та локальному рівнях.

Питання до семінарського заняття:

1. Інші міжнародні механізми захисту прав людини та прояв їхньої діяльності на універсальному, регіональному, національному, локальному рівнях.
2. Міжнародні неурядові та гібридні організації.
3. Міжнародний комітет Червоного Хреста, Міжнародна федерація товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця.
4. Міжнародне товариство прав людини.

Тема 5. Регіональні механізми захисту прав людини. Європейський регіональний механізм захисту прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод.

Питання до семінарського заняття:

1. Рада Європи та європейський регіональний механізм захисту прав людини.
2. Організація з безпеки та співробітництва в Європі як складова європейського механізму захисту прав людини.
3. Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод.
4. Європейський Суд з прав людини.
5. Порядок виконання рішень Європейського Суду з прав людини.
6. Захист прав людини в інституційних механізмах Європейського Союзу.

Тема 6. Інші регіональні механізми захисту прав людини (міжамериканська, ісламська, африканська системи захисту прав людини)

Питання до семінарського заняття:

1. Міжамериканський регіональний механізм захисту прав людини. Організація американських держав.
2. Американська конвенція про права людини (пакт Сан-Хосе).
3. Міжамериканська комісія з прав людини. Міжамериканський суд з прав людини.
4. Африканський союз. Африканська хартія прав людини і народів 1981 р.
5. Організація ісламського співробітництва. Каїрська декларація прав людини в ісламі 1990 р.

Тема 7. Національні механізми захисту прав людини.

Питання до семінарського заняття:

1. Національні механізми захисту прав людини в країнах Євроатлантичної спільноти (глобального Заходу).
2. Національні механізми захисту прав людини в Південній Америці, Африці, окремих країнах Азії та в Океанії.
3. **Національні механізми захисту прав людини в Україні.**

Тема 8. Інституційні та локальні механізми захисту прав людини.

Питання до семінарського заняття:

1. Інституційні та локальні (місцеві) механізми захисту прав людини.
2. Контроль глави держави за додержанням прав людини.
3. Парламентський контроль за додержанням прав людини.
4. Уповноважений із захисту прав людини (омбудсмен).
5. Судова влада та правосуддя як механізм захисту прав людини.
6. Адвокатура та нотаріат як механізм захисту прав людини.
7. Роль місцевого самоврядування у захисті прав людини.

Тема 9. Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини

Питання до семінарського заняття:

1. Самозахист як основний механізм захисту прав та свобод людини.
2. Право на самооборону
3. Право на захист своїх прав усіма способами, незабороненими законом.

Тема 10. Обмеження прав і свобод людини. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах збройного конфлікту або надзвичайної ситуації.

Питання до семінарського заняття:

1. Обмеження прав і свобод людини в суспільних інтересах.
2. Права і свободи людини, які не підлягають обмеженню.
3. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах міжнародного або внутрішнього збройного конфлікту
4. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах надзвичайної ситуації.

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуальна робота здобувачів освіти включає в себе: підготовку есе та наукових доповідей; розробку порівняльних схем, таблиць; участь в роботі наукових конференцій та гуртків; опублікування тез наукових доповідей і статей.

Зазначений вище перелік видів індивідуальної роботи не є вичерпним та носить гнучкий характер. Вибір конкретної теми й виду індивідуальної роботи студента відбувається на початку навчального семестру за погодженням з завідувачем профільної кафедри або його заступником. Організацію, контроль та оцінку якості її

виконання здійснює викладач та/або науковий керівник, закріплений кафедрою за академічною групою, до якого студентам потрібно звертатися в разі виникнення запитань. Результати виконаної індивідуальної роботи надаються здобувачем освіти викладачу у паперовому або електронному вигляді до початку навчальної сесії.

Реферат як вид індивідуальної роботи передбачає самостійне стисле, обсягом до 10 сторінок, викладення здобувачем освіти навчального матеріалу за запропонованою тематикою і відповідним оформленням і структурою: планом, викладенням основного змісту та висновків, списку використаних джерел (не менше як 10). Забороняється несамотійна підготовка рефератів за допомогою програмних засобів штучного інтелекту (Gemini, ChatGPT тощо).

Есе являє собою самостійно виконаний здобувачем освіти науковий, критичний чи інший нарис, який вирізняється оригінальністю суджень і вишуканістю форми. Тема есе погоджується з викладачем, виконується письмово обсягом 3-5 сторінок.

Консультація є формою своєрідного інтерв'ю викладача, на якому він відповідає на ті чи інші запитання здобувачів освіти щодо проблемних або ж спірних аспектів навчального матеріалу. Консультації можуть бути як індивідуальними, так і груповими (передзаліковими). Короткі індивідуальні консультації з усіх питань навчального курсу, які цікавлять здобувачів освіти, можна отримати як перед початком, так і після лекції чи практичного заняття, а в певних випадках і під час таких занять, а більш розгорнуті відповіді – на кафедрі згідно із затвердженням графіком чергувань викладача по кафедрі, у тому числі і з використанням засобів відеозв'язку, а також на груповій консультації, яка зазвичай проводиться перед іспитом.

Завершальним етапом вивчення курсу сучасної етики та професійної діяльності юриста є залік, який відбувається в усній чи письмовій формі. Перелік питань, які виносяться на залік, можна отримати на кафедрі на початку або протягом навчального року чи семестру, щоб поступово опрацьовувати його впродовж всього періоду вивчення дисципліни, а не лише перед початком сесії. По мірі вивчення відповідного навчального матеріалу, з урахуванням прослуханих лекцій, проведених практичних занять, самостійної підготовки, відповіді на екзаменаційні питання слід тезово записати в окремий записник, а перед самим іспитом – їх переглянути та повторити.

Будь-яку методичну допомогу щодо самостійного вивчення навчальної дисципліни можна отримати у викладача, який за графіком чергує на профільній кафедрі.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ:

Тема 1. Людина як найвища соціальна цінність. Право як міра добра і справедливості. Основи теорії прав людини.

1. Альтернативні до держави форми організації суспільства.
2. Чи може право бути аморальним, а мораль неправовою?
3. Співвідношення понять правової та соціальної держави.
4. Чи можна, на Ваш погляд, виокремити окреме від поняття верховенства права поняття верховенства прав людини?

Тема 2. Поняття та генеза прав людини. Типологія та класифікація прав людини. Спільне та відмінне між правами та свободами людини.

1. Чи можливою є свобода без обмежень?
2. Чи є тотожними поняття природних, особистих та невід'ємних прав людини?
3. Спільне та відмінне в основних історико-правових актах в сфері захисту прав людини.

Тема 3. Діяльність Організації Об'єднаних Націй як основний універсальний механізм захисту прав людини.

1. Ліга Націй як попередник Організації Об'єднаних Націй у справі захисту прав людини на універсальному рівні.
2. Чи є ефективним механізм організації роботи Ради Безпеки ООН?

Тема 4. Інші міжнародні механізми захисту прав людини на універсальному, регіональному, національному та локальному рівнях.

1. Співвідношення ролі міжнародних міждержавних, міжурядових та міжнародних неурядових, а також міжнародних гібридних організацій у справі захисту прав людини.

Тема 5. Регіональні механізми захисту прав людини. Європейський регіональний механізм захисту прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод.

1. Співвідношення механізмів захисту прав людини Ради Європи та Європейського Союзу.

Тема 6. Інші регіональні механізми захисту прав людини (міжамериканська, ісламська, африканська системи захисту прав людини)

1. Європейський, американський, африканський регіональні механізми захисту прав людини: спільне та відмінне.
2. Чи є можливим одночасне застосування двох регіональних механізмів захисту прав людини щодо одного й того самого порушення прав людини?

Тема 7. Національні механізми захисту прав людини.

1. Спільне та відмінне у національних механізмах захисту прав людини різних держав

Тема 8. Інституційні та локальні механізми захисту прав людини.

1. Який інституційний механізм захисту прав людини, на Ваш погляд, є найбільш ефективним?

Тема 9. Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини

1. Чи є самозахист та самооборона тотожними поняттями?
2. В чому саме може полягати реалізація права на самооборону та на самозахист?

Тема 10. Обмеження прав і свобод людини. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах збройного конфлікту або надзвичайної ситуації.

1. Чи можуть бути обмежені природні (невід'ємні) права людини?

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З КУРСУ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ»

1. Виникнення та історичний розвиток теорії прав людини.
2. Видатні мислителі, які досліджували питання прав людини.
3. Видатні правозахисники людства.
4. Поняття прав і свобод людини
5. Міжнародні неурядові та гібридні організації як механізм захисту прав людини.
6. Міжнародний комітет Червоного Хреста, Міжнародна федерація товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця як механізми захисту прав людини
7. Міжамериканська комісія з прав людини. Міжамериканський суд з прав людини як механізми захисту прав людини.
8. Універсальні механізми захисту прав людини.
9. Загальна декларація прав людини ООН.
10. Право як міра добра і справедливості та формалізоване відображення універсальних загальнолюдських морально-етичних цінностей.
11. Організація Об'єднаних Націй як основний універсальний механізм захисту прав людини.
12. Генеральна асамблея та Рада Безпеки ООН як механізми захисту прав людини.
13. Рада ООН з прав людини та комітети ООН як механізми захисту прав людини.
14. Спеціалізовані агенції та інституції ООН, які займаються правозахистом.
15. Міжнародні судові інстанції ООН.
16. Спільне і відмінне між правами людини та людськими свободами.
17. Класифікація і типологія прав людини.
18. Національні механізми захисту прав людини в Україні.
19. Природні (невід'ємні) права людини.
20. Просвітництво і становлення ліберального розуміння прав людини.
21. Охорона та захист прав людини: спільне та відмінне.
22. Генеза прав і свобод людини.
23. Конвенція ООН про права дитини 1989 року.
24. Міжнародні механізми захисту прав людини та прояв їхньої діяльності на універсальному, регіональному, національному, локальному рівнях.
25. Міжнародне товариство прав людини як механізм захисту прав людини.
26. Рада Європи та європейський регіональний механізм захисту прав людини.

27. Право на життя як основне та священне право людини.
28. Поняття дискримінації та її види.
29. Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод.
30. Верховенство права та правова держава: співвідношення понять.
31. Обмеження прав і свобод людини в суспільних інтересах.
32. Захист прав людини в інституційних механізмах Європейського Союзу.
33. Національні механізми захисту прав людини в країнах євроатлантичної спільноти (глобального Заходу).
34. Національні механізми захисту прав людини в Південній Америці, Африці, окремих країнах Азії та в Океанії.
35. Контроль глави держави за додержанням прав людини.
36. Проблемні аспекти виконання рішень Європейського Суду з прав людини.
37. Парламентський контроль за додержанням прав людини.
38. Уповноважений із захисту прав людини (омбудсмен) як механізм захисту прав людини.
39. Міжнародний пакт про економічні, соціальна та культурні права 1966 року.
40. Судова влада та правосуддя як механізм захисту прав людини
41. Права і свободи людини, які не підлягають обмеженню.
42. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах міжнародного або внутрішнього збройного конфлікту
43. Механізми захисту прав і свобод людини в умовах надзвичайної ситуації.
44. Основні політичні права людини.
45. Основні економічні права людини.
46. Основні культурні права людини.
47. Адвокатура та нотаріат як механізм захисту прав людини.
48. Муніципальні (самоврядні) механізми захисту прав людини.
49. Самозахист як механізм захисту прав та свобод людини.
50. Африканський союз. Африканська хартія прав людини і народів 1981 р.
51. Конвенція ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1998 року.
52. Право на самооборону: поняття, проблемні питання реалізації.
53. Організація ісламського співробітництва. Каїрська декларація прав людини в ісламі 1990 р.
54. Міжамериканський регіональний механізм захисту прав людини. Організація американських держав.
55. Європейський Суд з прав людини як механізм захисту прав людини.
56. Людина як найвища соціальна цінність.
57. Організація взаємовідносин у трикутнику “людина-суспільство-держава”.
58. Інституційні та локальні (місцеві) механізми захисту прав людини.

59. Американська конвенція про права людини 1969 року (пакт Сан-Хосе).
60. Основні історико-правові акти в сфері захисту прав людини.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. та додаткові протоколи, рат. Законом України від 17.07.1997 р. (зміни в назві конвенції згідно Закону України від 09.02.2006 р.).
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
4. Жванко Л. Міжнародно-правові інструменти ООН в контексті вирішення глобальної проблеми біженців та мігрантів. Європейські історичні студії. Київ, 2019. №14. С. 83-100.
5. Разметаєва Ю.С. Доктрина та практика захисту прав людини: навч. посіб. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 364 с.
6. Сербалюк Ю.В. Захист прав людини: міжнародні стандарти та практика: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021.
7. Корущ У.З. Заборона пропаганди війни: міжнародно-правові засади: монографія. Одеса: Фенікс, 2023. 340
8. Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.
9. Шуміло І. Міжнародна система захисту прав людини: навч. посіб. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 168 с.

Додаткові:

1. Загальна декларація прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. URL: zakon.rada.gov.ua/go/995_043.
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. URL: zakon.rada.gov.ua/go/995_042.
4. Всесвітня Декларація про забезпечення виживання, захисту і розвитку дітей. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_075.
5. Конвенція ООН про права дитини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text

6. Декларація про права осіб з інвалідністю. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_117#Text.
7. Європейська соціальна хартія (переглянута). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text.
8. Конвенція про права осіб з інвалідністю. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text.
9. Конвенція про статус біженців. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/-95_011#Text.

Веб-ресурси:

1. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://un.org>
2. Офіційний сайт Ради Європи. URL: <http://coe.int>
3. Офіційний веб-сайт Європейського суду з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int/>
3. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://nplu.org/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua>
6. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://president.gov.ua>
8. Офіційний сайт Конституційного Суду України. URL: <http://ccu.gov.ua>
9. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. URL: <http://www.eurocourt.org.ua/>.
10. Рішення Європейського суду з прав людини. URL: <http://helsinki.org.ua/index.php?r=a1b8>.
11. Рішення Європейського суду з прав людини щодо України. URL: <http://www.coe.kiev.ua>